

СТАНОВИЩЕ

От Проф., дсн Атанас Петров Кирилов от ИФК, Плевен, член на научно жури, съгласно Заповед № НП-08-52/13.02.2015 г. на Председателя на Селскостопанска академия, София

Относно: Дисертационен труд на тема *“Влияние на паша и консервирани фуражи върху млечната продуктивност на овце”*, за присъждане на образователна и научна степен *“Доктор”*, по професионално направление 6.3. *Животновъдство – научна специалност Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите*, на асистент Ина Николаева Стойчева-Мавровска от Институт по фуражните култури, Плевен.

От прегледа на предоставените ми документи, в т.ч. и дисертационен труд *“Влияние на паша и консервирани фуражи върху млечната продуктивност на овце”* с автор асистент Ина Николаева Стойчева-Мавровска от ИФК, Плевен се констатира, че са спазени изискванията на чл. 53 от Правилника на ССА за приложение на ЗРАСРБ. Дисертационният труд по вид и обем, от 148 стр. отговаря на изискванията за такъв - има заглавната страница, съдържание, увод, изложение с резултати и обсъждане, изводи, приноси, препоръки и библиографска справка с 290 литературни източника, от които 82 на български и 208 на латиница. Представени са три публикувани научни статии във връзка с доктората. Дисертационният труд е разгледан и обсъден на разширено заседание на ПНЗ, отдела *Консервиране, окачествяване и използване на фуражите* при ИФК Плевен (Протокол №1/21.01.2015 г.). Докторантът се явява с готов дисертационен труд за защита в началото на четвъртата година от назначаването му за асистент, съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на ССА за неговото прилагане.

Наблюдаваните негативни тенденции в развитието на овцевъдството в България през последните две десетилетия провокират мерки за неговото възраждане. Като традиционен подотрасъл на животновъдството, овцевъдство заема своето място в изпълнението на програмите за развитие на селските райони. От една страна то дава възможност за препитание на фермерите-овцевъди и техните семейства, а от друга

служи за използване и поддържане на постоянните тревни площи и съответното биоразнообразие. В тази връзка разработеният дисертационен труд “Влияние на паша и консервирани фуражи върху млечната продуктивност на овце” е навременен и актуален.

С този дисертационен труд авторът Ина Стойчева си поставя за цел да се изпита влиянието на консервирани фуражи (сено и силаж) и паша на сят и естествен тревостой върху количеството и състава на млякото от овце с рано отбити агнета от породата Черноглава плевенска овца. За осъществяване на тази цел са изведени три научно-стопански опити с лактиращи овце, съответно един през 2012 г. с три групи овце с ранно отбити агнета, хранени през оборния период със силаж от люцерна, сух спиртоварен остатък и слънчогледов шрот и паша на естествено пасище през пролетно-летния сезон. Един НСО през 2013 г. отново с три групи лактиращи овце, хранени с дажби на база царевичен силаж, сено от люцерна и силаж от люцерна през оборния период и паша на сят и естествено пасище през пролетно-летния период, а през 2014 г. трети НСО. Третият опит е проведен с лактиращи овце с ранно отбити агнета, като предварително са създадени две групи овце, едната от заплодени 7-8 месечни шилета, а другата от традиционно заплодени дзвизки на 18 месеца, след проведено мероприятие за синхронизиране на еструса с хормонални препарати. Двете групи овце след отчитане на резултатите за заплодяемостта и плодовитостта на животните и ранно отбиване на агнетата са хранени с дажби на база сено от сят тервостой и сено от люцерна през оборния период, а след това паша на сят и естествено пасище. За целите на проведените опити предварително е създадено сят пасище от двукомпонентна смес на житна (ежова главица) и бобова (еспарзета) култура, чиито хранителни и ботанически промени също са обект на проучване в дисертационния труд. От проведените опити са получени голям по обем експериментални резултати, които впечатляват на фона на оскъдните изследвания в тази област през последните две десетилетия. Проведеният опит с включването на лактиращи, рано заплодени 7-8 месечни шилета с рано отбити агнета от породата Черноглава плевенска е може би единствен по рода си в изследователската практика у нас.

Комплексният характер на опитите – оборен период на хранене с дажби на база консервирани фуражи, пасищен период при използване на сят и естествено пасище и съответни изследвания на промените в състава на тревостоя, както и използването на лактиращи овце с ранно отбити агнета дава възможност за получаването на много по

обем резултати и съответни изводи и приноси. При допълнителна обработка на резултатите могат да се извлекат допълнителни изводи и приноси, отделно от тези дадени в дисертационния труд. Трябва да се отбележи, че използването на лактиращи овце с ранно отбити агнета стана и благодарение на метод за ранно отбиване, разработен в Института по фуражните култури с друг дисертационен труд от защитилия през 2013 г. докторант д-р Мирослав Симеонов.

Основните приноси които се правят с настоящия дисертационен труд са свързани с доизясняване на фактора, че вида и качеството на грубите фуражи в дажбите през оборния период на хранене, в случая люцерновото сено и люцерновия силаж са условие за получаване на по-висока млечна продуктивност при овцете.

Друг основен принос на дисертационния труд, който има комплексен характер, свързан и с изследователската дейност на ИФК, Плевен е, че по неоспорим начин, чрез полученото количество мляко са онагледени и доказани по-добрите фуражни качества на сятото в сравнение с естественото пасище. По-бързият растеж, по-високият добив и по-добрият химичен и ботаничен състав на сятия тревостой в сравнение с естествения е се изразява с получена от 26% до 42% по-висока млечност на овцете в сравнение с тази при оборно хранене или паша на естествено пасище. Друго предимство на сятото пасище е по-бавното намаляване на млечността през лактационния период на пасящите овце в сравнение с оборното хранене или при паша на естествено пасище, а след продължително оборно хранене дори се наблюдава повишаване на млечността при овцете.

Съществен принос е, че и при трите научно-стопански опита с овце с ранно отбити агнета е отчетено полученото допълнително мляко през 30 дневния удължен доен период, започнал 30 дни след раждането. Благодарение на продължителния първи научно-стопански опит, обхванал целия доен период е отчетена 150 литра реална дойната млечност, при овце от породата Черноглава плевенска, за доен период от 182 дни, от които 70 дни оборен и 112 дни пасищен на естествено пасище. Ако пашата би била на сят тревостой вероятно дойната млечност би била по-висока, имайки предвид резултатите за по-високата млечност при паша на сят в сравнение с естествен тревостой, установена при останалите опити.

Значим принос за науката и практиката е сравнението на заплодяемостта, плодовитостта и млечната продуктивност при заплодени 7-8 месечни шилета с ранно отбити агнета в сравнение със същите показатели при овце, заплодени като дзвизки на 18 месеца при оборно хранене и при паша на сято и естествено пасище.

По дисертационният труд могат да се направят и някои критични бележки, характерни за начинаещите млади изследователи, големия обем експериментални резултати и ограниченото време за разработване на доктората, съгласно срока, изискван от ЗРАСРБ, но това оставям на рецензентите.

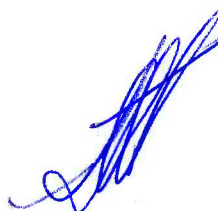
Заклучение

Дисертационният труд “Влияние на паша и консервирани фуражи върху млечната продуктивност на овце” притежава всички достойнства на такъв, съгласно изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на ССА за неговото прилагане. Той показва, че кандидатът притежава теоретични и практически умения и способности за самостоятелни научни изследвания. В тази връзка предлагам на членовете на научното жури да гласуват за присъждането на образователна и научна степен “Доктор” по професионално направление 6.3. Животновъдство – научна специалност “Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите” на асистент Ина Николаева Стойчева-Мавровска от ИФК Плевен.

12.03.2015 г.

гр. Плевен

Подпис:

(Проф., д-р А. Кирилов)